

PRESSEMEDDELELSE NR. 53/25

Luxembourg den 29. april 2025

Domstolens dom i sag C-452/23 | Fastned Deutschland

Domstolen præciserer betingelserne for, at en koncession kan ændres uden en ny tildelingsprocedure

Muligheden for på visse betingelser at ændre en koncessionskontrakt uden en ny tildelingsprocedure gælder også for en koncession, der oprindeligt blev tildelt en in house-enhed, selv om koncessionshaveren i mellemtiden er blevet privatiseret

I forbindelse med en tvist vedrørende udvidelsen af eksisterende koncessioner til drift af serviceanlæg på de tyske motorveje med henblik på etablering og drift af ladestandere til elektriske køretøjer er Domstolen blevet spurgt om muligheden for på visse betingelser at foretage en sådan udvidelse uden en ny tildelingsprocedure. Domstolen fastslår, at den omstændighed, at en koncession oprindeligt blev tildelt en in house-enhed, ikke er til hinder herfor, selv om koncessionshaveren i mellemtiden er blevet privatiseret. Det er ikke nødvendigt at kontrollere, om den oprindelige tildeling af koncessionen var lovlig, når alle frister for at anfægte denne tildeling er udløbet. Betingelsen om, at ændringen skal være »affødt« af uforudsigelige omstændigheder, betyder, at disse omstændigheder kræver, at den oprindelige koncession skal tilpasses med henblik på at sikre, at den korrekte gennemførelse heraf kan fortsætte.

Ca. 90% af serviceanlæggene på motorvejene i Forbundsrepublikken Tyskland drives af Autobahn Tank & Rast og Ostdeutsche Autobahntankstellen i medfør af omkring 360 koncessionskontrakter indgået med den tyske stat ¹. Sidstnævnte har efterfølgende udvidet de eksisterende koncessioner uden tildelingsprocedure til at omfatte etablering og drift af ladestandere til elektriske køretøjer på disse serviceanlæg. Fastned ², som driver sådanne ladestandere i Tyskland, har anfægtet denne udvidelse for en tysk retsinstans.

280 af disse 360 koncessioner blev oprindeligt tildelt uden udbudsprocedurer til forgængerens ³ for de pågældende to forvaltere i perioden 1996-1998 af en maksimal varighed på 40 år. På daværende tidspunkt var denne forgænger helejet af den tyske stat, inden dette selskab blev fuldstændigt privatiseret.

Ifølge Fastned er udvidelsen af koncessionerne til ladestandere ugyldig, eftersom denne udvidelse skulle være sket efter en tildelingsprocedure på EU-plan.

Den tyske retsinstans har spurgt Domstolen om de EU-retlige regler for tildeling af koncessioner, der som følge af deres værdi principielt skal være åbne for konkurrence ⁴.

En af disse regler gør det muligt på visse betingelser ⁵ at ændre en eksisterende koncession uden en ny tildelingsprocedure, når denne ændring er »affødt« af uforudsigelige omstændigheder. Efter Fastneds opfattelse finder denne regel ikke anvendelse på koncessioner, der oprindeligt ikke blev tildelt i forbindelse med en udbudsprocedure.

Domstolen svarer, at den omhandlede regel også finder anvendelse i tilfælde, hvor koncessionen oprindeligt blev tildelt en in house-enhed ⁶ uden et udbud, og ændringen af genstanden for denne koncession er gennemført på et tidspunkt, hvor koncessionshaveren ikke længere var en in house-enhed. Denne regel kræver ikke, at de nationale

retsinstanser kontrollerer lovligheden af den oprindelige tildeling af en koncession i forbindelse med et søgsmål anlagt med påstand om annullation af en ændring heraf, hvis enhver frist for at anfægte denne oprindelige tildeling er udløbet.

Domstolen præciserer endvidere, at en ændring af en koncession er »affødt« som omhandlet i denne regel, hvis uforudsigelige omstændigheder kræver, at den oprindelige koncession skal tilpasses med henblik på at sikre, at den korrekte gennemførelse heraf kan fortsætte.

BEMÆRKNING: Gennem en præjudiciel forelæggelse kan retterne i medlemsstaterne i forbindelse med retssager, der verserer for dem, forelægge Domstolen spørgsmål vedrørende fortolkningen af EU-retten eller gyldigheden af en EU-retsakt. Domstolen træffer ikke afgørelse i den nationale retstv. Det tilkommer den nationale ret at afgøre sagen i overensstemmelse med Domstolens afgørelse. Denne afgørelse er på tilsvarende måde bindende for andre nationale retter i sager vedrørende en tilsvarende problemstilling.

Dette er et ikke-officielt dokument til mediernes brug og forpligter ikke Domstolen.

[Dommen og eventuelt et resumé](#) af dommen offentliggøres på webstedet CURIA på afsigelsesdagen.

Kontakt i Kontoret for Presse og Information: Gitte Stadler ☎(+352) 4303 3127.

Billeder fra domsafsigelsen er tilgængelige via »[Europe by Satellite](#)« ☎(+32) 2 2964106.

Følg Domstolen online!

¹ Gennem Autobahn des Bundes, der er et privatretligt selskab, som er Forbundsrepublikken Tysklands usælgelige ejendom.

² Oprindeligt havde Tesla Germany anfægtet ændringerne af koncessionerne sammen med Fastned, men har senere hævet sagen.

³ Tank & Rast AG.

⁴ Europa-Parlamentets og Rådets [direktiv 2014/23/EU](#) af 26.2.2014 om tildeling af koncessionskontrakter.

⁵ I medfør af den omhandlede bestemmelse er muligheden for at ændre en koncession uden en ny tildelingsprocedure betinget af, at tre betingelser overholdes. Den første betingelse indeholder to elementer vedrørende for det første indtrædelsen af omstændigheder, som ikke kunne forudses af en påpasselig ordregivende myndighed, og for det andet det forhold, at disse omstændigheder afføder den pågældende ændring af den omhandlede koncession. Den anden betingelse er, at denne ændring ikke berører den pågældende koncessions overordnede karakter. Den tredje af disse betingelser pålægger principielt, at denne kontrakts værdistigning ikke overstiger 50% af den oprindelige koncessionskontrakts værdi.

⁶ Ifølge de regler, der fandt anvendelse på tidspunktet for den oprindelige tildeling af 280 af de pågældende 360 koncessioner, blev en enhed anset for at være en in house-enhed, i) hvis den ordregivende myndighed udøvede en kontrol med denne, der svarede til den kontrol, den udøvede over sine egne tjenestegrene, og ii) hvis denne enhed udførte hovedparten af sin virksomhed sammen med denne ordregivende myndighed.